

Március 21. az Erdők Nemzetközi Napja!

Csóka Péter – osztályvezető, ENSZ Élelmészeti és Mezőgazdasági Szervezete (UN FAO) Erdészeti Kapcsolatok Osztály

Az ENSZ Közgyűlés a 67/200. számú határozatával az erdők nemzetközi napjává nyilvánította március 21-ét abból a célból, hogy 2013-tól kezdődően minden évben világszerte megemlékezzünk az erdők és fák jelentőségéről.

Az erdők napjának alap gondolata nem új keletű. Bár az elmúlt több mint 6 évtizedben többször is felmerült egy ilyen nap szükségességének gondolata, az első konkrét javaslat 1971-ben született, amikor az Európai Mezőgazdasági Bizottság (ECA) felvetette az erdészeti világnap alapítását. Sajnos ezt követően, megállapodás hiányában nem született konkrét intézkedés az ENSZ rendszeren belül és a javaslat hamarosan lekerült a napirendről. Az erdők és fák napjának megünneplése egyéni kezdeményezések tárgya maradt, a világon negyven-egynéhány országban szerveztek, zömében március 21-én, ezzel kapcsolatos rendezvényeket.

Az Erdők Nemzetközi Éve kapcsán melegítette fel újra ezt a gondolatot a FAO Erdészeti Bizottsága. Fellismerve, hogy az Év elmúltával is szükség lenne arra, hogy rendszeresen ráirányítsuk a figyelmet arra a fontos szerepre, amelyet az erdők és fák a természetben és az emberi társadalom fejlődésében betöltenek. A gondolatot ezúttal támogatta a FAO Konferencia is és a kibontakozó nemzetközi egyetértés alapján Algéria nyújtott be határozattervezetet az ENSZ Közgyűlés 67. ülészakájához, mely 2012. december 21-én emelkedett határozati erőre, ezúttal mind a 193 tagállam támogatását élvezve.

A határozat felhívja az ENSZ tagállamait, hogy március 21-ét szenteljék az erdők és fák megünneplésének és szervezzenek olyan akciókat, melyek az adott nemzet természeti és társadalmi viszonyai közepette ezt a leghatékonyabban szolgálják. Természetesen lehetetlen olyan időpontot kijelölni, mely a Föld valamennyi országában egyformán kedvező lenne, de a márciusi napéjegyenlőség napja, mint legjobb kompromisszum került kiválasztásra.

A határozat teljes szövege hamarosan elérhető lesz az ENSZ Közgyűlés honlapján (<http://www.un.org/en/ga/67/resolutions.shtml>).

A fajsúlyos és egyben örömteli nemzetközi ágazati hír kapcsán az Erdészeti Lapok megkereste Csóka Pétert, az ENSZ FAO Erdészeti Kapcsolatok Osztályának vezetőjét, hogy a hazai szakemberek és az Olvasók számára kérdéseink segítségével világítson rá a határozat megszületésének néhány részletére, az érdekesebb háttér-információkra.

E.L.: *Jelentős nemzetközi szakmai eredménynek tekintetű az Erdők Nemzetközi Napjának ENSZ szintű deklarálása. Milyen jellegű és mekkora energiaigényű háttér munkára volt szükség ennek a megvalósulásához? Milyen lépések megtételével sikerült a határozatot a Közgyűlés elé vinni és elfogadtatni? Hogyan zajlott a folyamat?*

Cs. P.: Érdekes és tanulságos végigkövetni azt a folyamatot, melynek eredményeképpen az Erdők Nemzetközi Napja elfogadásra került. Bár számos nemzetközi és világnap létezik, melyek közül sok környezeti vonatkozású (Víz Világnapja, Föld Napja, Vizes Élőhelyek Világnapja, Sivatagosodás és Aszály Elleni Harc Világnapja, Hegyek Nemzetközi Napja), az erdőknek nem jutott ilyen figyelem. A FAO Konferencia 6. Ülésszaka ugyan már 1951-ben javasolta, hogy a „Fák Nemzetközi Ünnepe kerüljön megrendezésre valamennyi tagországban olyan időpontban, mely az adott országban e célra

legjobban megfelel”, azonban ez a döntés sokáig megvalósíthatatlan maradt. A következő jelentősebb lépés az Európai Mezőgazdasági Bizottság 1971-es döntése volt, melyben javasolták az erdők világnapjának létrehozását. A nemzetközi közösség több év alatt sem tudott megállapodásra jutni a deklaráció konkrét tartalmát és esetleges pénzügyi és szervezeti vonatkozásait illetően, így végül a hetvenes évek közepén a téma lekerült a napirendről. Számos ország döntött mégis úgy, hogy e kezdeményezés alapján megünnepli az erdők napját, zömében március 21-én, a FAO-nak tulajdonítva az ezzel kapcsolatos döntést. Ez idáig negyven-egynéhány országban rendeztek az erdőkkel és fákkal kapcsolatos ünnepi eseményeket, ezek azonban országoként nagyon eltérő tartalmúak és jelentőségűek és gyakorlatilag semmilyen kapcsolatban nem állnak egymással. Az Erdők Nemzetközi Évére való felkészülés kapcsán vetődött fel a gondolat, hogy szükség lenne az Év biztosított figyelmet felhasználni arra, hogy annak elmúltával is legyen alkalom felhívni a közfigyelmet az erdők jelentőségére. A FAO Erdészeti Bizottságának javaslatára a FAO Konferencia 2011-ben támogatta az Erdők Nemzetközi Napjának megalapítását. Ezzel párhuzamosan az ENSZ Erdészeti Fóruma is támogató döntést hozott, de végül időzítési problémák miatt 2011-ben nem került konkrét határozati javaslat az

ENSZ Közgyűlés elé. Ezért kellett 2012-ben újraindítani a kezdeményezést és segíteni a gondolat támogatói közötti együttműködést, hiszen ilyen döntés csak a tagországok együttes akaratából születhet. Örömmel működtünk közre a Nap megalapítását célzó egyeztetésekben és készítettünk háttéranyagokat a tárgyalásokhoz. Ezekre azért volt elsősorban szükség, mert a fejlett országok rendkívül óvatosak a nemzetközi napok és évek alapításával kapcsolatban, tartva attól, hogy túl sok ilyen alkalom a források szétforgácsolásához vezet és nem éri el a kívánt célt. Szerencsére ebben az esetben a várható előnyök meggyőzőbbek voltak, mint a vélt hátrányok, és az egyetértés, mintegy negyven év után, végül megszületett.

E.L.: *Van-e különösebb konkrét oka, hogy egy erdőben, fákban gazdagnak nem mondható, alapvetően sivatagi ország nyújtotta be a határozat-tervezetet? Vagy ez csak szervezeti kérdés?*

Cs. P.: Hogy miért éppen Algéria kezdeményezte az Erdők Nemzetközi Napjáról szóló határozatot, annak nagyon is praktikus okai vannak. Az ENSZ rendszeren belül ugyanis a tagországok gyakran csoportokba szerveződve tárgyalnak a különböző kérdésekről. Az egyik legnagyobb ilyen csoport az ún. 77-ek és Kína csoportja (G77 and China), mely nevével ellentétben 132 országot tömörít (hasznos információk találhatóak a a G77-ről az alábbi linken: <http://g77.org/doc/>). A G77 soros elnöki posztját 2012-ben Algéria töltötte be, és a javaslat a G77 tagországok erős támogatását élvezte.

Bár valóban fában szegény, Algéria mégis aktív szerepet játszik erdészeti kérdésekben, 2013 márciusában például otthont fog adni a 3. Mediterrán Erdészeti Hétnek, mely a Földközi-tenger medencéjében található országok jelentős erdészeti szervezetének, a 26 tagországot és az Európai Uniót magában foglaló Silva Mediterranea-nak a rendezvénye lesz (a Silva Mediterranea-ról részletesebben olvashatunk az alábbi linken: <http://www.fao.org/forestry/silvamed/en/>).

Ez a rendezvény lesz egyúttal a legnagyobb nemzetközi esemény, amely 2013-ban FAO közreműködéssel megrendezésre kerül az Erdők Nemzetközi Napján.

E.L.: *Várható központi szervezésű ENSZ vagy FAO rendezvény 2013. március 21-én?*

Cs. P.: A Nappal kapcsolatos nemzetközi tevékenység koordinálása az ENSZ Erdészeti Fórum titkárságának (UNFFS) és a FAO-nak a közös feladata. A határozat elfogadása és a március 21. közötti idő rövid arra, hogy 2013-ban átfogó nemzetközi kampányt szervezhessünk, de a jövőben erre is fel kell készülni.

E.L.: *Milyen jellegű eseményekkel, rendezvényekkel készülnek a tagállamok, melyek egyöntetűen elfogadták a határozatot? Van-e erre valamiféle FAO iránymutatás, ajánlási keretrendszer?*

Cs. P.: A Nap elsősorban lehetőség. Lehetőség a szakma, az országok számára arra, hogy beszéljünk az erdőről, hogy szervezett keretek között juttathassunk el fontos üzeneteket a széles

közvéleményhez és a politikai döntéshozókhöz. Az üzenetek tartalma és közlésük módja országonként változó lehet, tehát a szakmának mindenhol magának kell kitalálnia azt, hogy ezt a lehetőséget hogyan tudja a legjobb eredménnyel hasznosítani. Igyekszünk ötleteket adni, olyan kommunikációs eszközöket készíteni, mely sok országban hasznosítható, de a hangsúlynak a nemzeti akciókon kell lennie. Idén különös aktualitása van az erdők és az éhezés elleni harc kapcsolatának, valamint most ünnepeljük a 300. évfordulóját annak, hogy Carlowitz tudományos igénnyel megfogalmazta a fenntartható (vagy tartamos) erdőgazdálkodás gondolatát.

E.L.: *Milyen kommunikációs és média eszközök támogatják majd az Erdők Nemzetközi Napjának minél szélesebb körű megismertetését?*

Cs. P.: Az Erdők Nemzetközi Napjának hamarosan önálló honlapja indul, melyet szeretnénk oly módon kialakítani, hogy arra valamennyi tagország is feltölthessen információt, így az a Nappal kapcsolatos valamennyi aktuális hír és esemény forrása is lehet. Az Erdők Nemzetközi Évéhez hasonlóan szeretnénk egy rövid reklámfilm készíteni abban a reményben, hogy a nagy nemzetközi tv-hálózatok műsorukra tűzik a márciusi időszakban, így népszerűsítve a Napot. Ezt a fimet jó szívvel fogjuk ajánlani a nemzeti televíziókban való sugárzásra is, azonban a szinkronizálásról gondoskodni kell majd, mivel eredetiben 6-8 nyelvnél többön nem tudjuk elkészíteni.

Ezen túlmenően természetesen használni fogjuk valamennyi írott és elektronikus kommunikációs termékünket. Figyelembe véve, hogy itt nemcsak a UNFFS és a FAO eszközeiről van szó, hanem a Erdészeti Partnerség másik 12 nemzetközi szervezetéről is, vélhetőleg széles kört lehet elérni. Fontos azonban ismét leszögezni, hogy mindezek csak segíthetnek, de semmiképpen nem pótolhatják azt a munkát, amit országon belül kell elvégezni. 🌿

Honlapjaink:

www.oee.hu

www.erdeszetilapok.hu

www.vandorgyules.hu